

Fiche 8: Mededeling culturele verscheidenheid

*Titel:*

**Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement: Naar een internationaal instrument inzake culturele verscheidenheid**

*Datum Raadsdocument:* 2 september 2003  
*Nr Raadsdocument:* 12164/03  
*Nr Commissiedocument:* COM(2003)520 def.  
*Eerstverantwoordelijk ministerie:* OCW i.o.m. EZ, JUST, BZK

*Behandelingstraject in Brussel:* Cultuurcomité

*Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:*

Het doel van dit voorstel is de Commissie te machtigen om tijdens de Algemene Conferentie van de UNESCO en het vervolgtraject namens de EG en de lidstaten te onderhandelen over een instrument inzake culturele verscheidenheid.

Culturele verscheidenheid zal een vooraanstaande plaats krijgen in de toekomstige grondwet van de Unie, en is reeds vastgelegd in artikel 22 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De leidende beginselen voor een toekomstig juridisch bindend instrument, alsmede de meerwaarde daarvan, worden nader uiteengezet. Het instrument dat gebaseerd is op de mensenrechten richt zich op het beschermen en bevorderen van culturele verscheidenheid door bepaalde culturele rechten te consolideren, partijen tot internationale samenwerking te bewegen, een forum op richten, en de stand van zaken op het gebied van culturele verscheidenheid wereldwijd te monitoren.

Op basis hiervan komt de Commissie tot het oordeel dat zij gemachtigd dient te worden om namens de EG en de lidstaten te onderhandelen over een internationaal instrument tijdens de Algemene Conferentie van de UNESCO indien de Algemene Conferentie van de UNESCO besluit onderhandelingen over een instrument op te starten.

*Rechtsbasis van het voorstel:* artikel 151 EG-verdrag

*Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:*

(mogelijk) Aanbeveling aan de Raad voor een besluit de Commissie te machtigen. Geen rol voor Europees Parlement.

*Instelling nieuw Comitologie-comité:* n.v.t. (mededeling)

*Subsidiariteit en proportionaliteit:*

N.v.t. (het betreft een mededeling).

N.B. De subsidiariteitsvraag behoeft een zorgvuldige beoordeling op het moment dat uit deze mededeling voorstellen voortkomen, die er toe leiden dat de Commissie namens de Lidstaten zou kunnen spreken.

*Consequenties voor de EU-begroting:* geen

*Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:* geen

*Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):* geen

*Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking-treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:* n.v.t.

*Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:*

De onderstaande punten zijn gebaseerd op het kabinetsstandpunt van 4 juni 2002.

- a) Nederland is tegen het voorstel van de Commissie om namens de EG en de lidstaten te spreken tijdens de UNESCO-conferentie en de follow-up.
- b) Nederland is tegen het ontwikkelen van juridisch bindende instrumenten op het terrein van de culturele verscheidenheid.
- c) Wel steun van Nederland, met name in UNESCO-verband, voor het bevorderen van 'awareness'. Nederland benadrukt daarbij punten als: een dynamische opvatting van cultuur, een diversiteitsbegrip dat betrekking

heeft op zowel het nationale als het regionale en lokale niveau, en het achterwege blijven van voorstellen die protectionistisch getinte maatregelen kunnen bevorderen of legitimeren.

- d) Nederland hecht aan de bevordering van culturele verscheidenheid, voor zover dit niet ingaat tegen het streven naar behoud en versterking van sociale samenhang in de Nederlandse samenleving. De bevordering van culturele verscheidenheid is in eerste instantie een nationale verantwoordelijkheid. Nationale overheden dienen te kunnen beschikken over de nodige beleidsvrijheid teneinde de pluriformiteit, toegankelijkheid en kwaliteit van het culturele en audiovisuele aanbod te waarborgen, d.w.z. te behouden en zonodig verder te ontwikkelen. Dat is van groot belang omdat globalisering en voortschrijdende liberalisering van de handel cultureel gezien niet alleen nieuwe kansen schept voor creativiteit en interactie, maar ook ten koste kan gaan van creatieve diversiteit en cultureel pluralisme, in het bijzonder in kleinere cultuur- en taalgebieden en ontwikkelingslanden met een zwakke culturele infrastructuur.
- e) Handelspolitieke normering is en dient voorbehouden te blijven aan de WTO.
- f) Handel in audiovisuele en culturele goederen en diensten vallen nu geheel onder de werking van de WTO. Dit dient in de toekomst zo te blijven.
- g) Het huidige WTO-instrumentarium biedt in beginsel voldoende ruimte aan de lidstaten van de EU om vorm te geven aan nationaal en communautair beleid gericht op de bevordering van culturele verscheidenheid.